

יח

וְעַתָּה אִם שְׁמוֹעַ תִּשְׁמַעוּ בְּקֹלִי וְשִׁמְרַתֶּם אֶת בְּרִיתִי
וְהִיִּתֶם לֵי סְגֻלָה מִכָּל הָעָםִים כִּי לֵי בָּל הָאָרֶץ. וְאַתֶם
תְּהִיוּ לֵי מַמְלָכָת כְּהָנִים וְגּוֹי קָדוֹשׁ יְהוָה ח-ט

"וְאַתֶם תְּהִיוּ לֵי מַמְלָכָת כְּהָנִים - שְׁרִים" (רש"י)

יש להקשות: מדוע אין רש"י מפרש את המלה "כהנים" כפשוטו –
משרתים לקב"ה (כבדי רש"י לעיל⁶⁹ "כל לשון כהן – משרת לאלוקות
הוא")?

ויש לומר, שההכרח לפירושו של רש"י הוא מהקשר הדברים בשני
פסוקים אלו:

הקב"ה פותח בתנאי "אם שמווע תשמעו בקול ושמרתם את בריתי",
וממשיך שבמקרה שבבני ישראל יקיימו תנאי זה – יזכו לשכר משולש:
(א) "והייתם לֵי סְגֻלָה מִכָּל הָעָםִים", (ב) "וְאַתֶם תְּהִיוּ לֵי מַמְלָכָת כְּהָנִים",
(ג) "וְגּוֹי קָדוֹשׁ".

ולכן אין לפרש ש"כהנים" פירושו משרתים לקב"ה, שכן: (א) פסוק
זה עוסק בשכר עבודתם של בני ישראל, ולא בעבודה עצמה (שכבר
הוזכרה בפסוק הקודם – "אם שמווע תשמעו בקול ושמרתם את בריתי");
(ב) השירות לקב"ה הוא תפקיד של קדושה, ואם הכוונה ב"מלכת
כהנים" (החלק השני שבשכר) היא לתפקיד זה – מה מוסיף על כך המשך
הפסוק "וְגּוֹי קָדוֹשׁ" (החלק השלישי שבשכר)?

לכן פירוש רש"י ש"כהנים" כאן פירושו "שרים", וכך מובנים היטב כל
שלושת חלקיו השכרים, בסדר עולה:

א) "והייתם לֵי סְגֻלָה מִכָּל הָעָםִים" – בני ישראל חביבים על הקב"ה
משאר העמים;

ב) "וְאַתֶּם תָּהִיו לִי מֶמֶלֶת כֹהֲנִים" ("שׁרִים") – לא זו בלבד שבני ישראל חביבים משאר העמים, אלא שהם אף שרים ומושלים עליהם;

ג) "זָgoּי קָדוּשׁ" – לא זו בלבד שבני ישראל מושלים על סביבתם, אלא שהם נבדלים ונעלמים ממנה לאין-עורך, לאחר שהם קדושים לקב"ה.

אוצר החכמה

(לקוטי שיחות חי"ח נ' 20 ואילך)

אחת עשרה

יט

וְאַתֶּם תָּהִיו לִי מֶמֶלֶת כֹהֲנִים זָgoּי קָדוּשׁ (יט, ו)

על המשנה⁷⁰ "שלשה כתרים הם: כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות" ופירוש הרמב"ם⁷¹: "אלו השלוש מעלות טובות ניתנו לאומה זו בתקילת נתינת התורה"⁷².

ויש לציין, שלושה כתרים אלו – וכן הכתיר הנוסף, "וכתר שם טוב עליה על גביהן" – רמזים בפסוק זה:

"תָהִיו לִי" – כתר תורה, כאמור חז"ל⁷³ (על המילים "זה ייתם לוי" שבפסוק הקודם): "שהיו פנוין לוי וועסקין בתורה, ולא יהיו עוסקין בדברים אחרים";

"ממלכת" – כתר מלכות;

"כהנים" – כתר כהונה;

70. אבות פ"ד מ"ג (לפי נוסח אדרמו"ר הוזן).

71. בפירוש המשניות שם.

72. והדבר אף התבטא בגלוי בעת נתינת התורה: כתר תורה – שהרי בני ישראל היו פנוינים מתרדות ועסקו רק בתורה; כתר כהונה – כאמור חז"ל (מכילתא כאן) "ראוין היו כל ישראלי לאכול בקדשים עד שלא עשו העגל"; וכתר מלכות – הכתירים שניתנו בראשו של כל אחד מישראל (שבת פח, א).

73. מכילתא שם.